
Az **OSA Archivum** tisztelettel meghívja Önt
az 1956-os magyar forradalom 50. évfordulója alkalmából,
2006. november 4-re tervezett programjaira.

Ajánljuk mindezt azok emlékének, akik 1956 és 1957 között,
a forradalom leverése után az ország elhagyására kényszerültek.

OSA Archivum (Goldberger-ház, Budapest V, Arany János u. 32.)

www.archivum.ws

A Kádár-korszak első percei

hangbemutató a Centrális Galériában
2006. november 4. / reggel 5.16 perc

Az 1956-os forradalom hangjai közül talán a legismertebb Nagy Imre miniszterelnök november 4-i, hajnali rádiószózata, amit az alig négy napja sugárzó Szabad Kossuth Rádió először 5 óra 20 perckor közvetített. Csak kevesen tudják, hisz ritkán esett róla szó, hogy az aznapi rádióadás nem a drámai felhívással kezdődött. A műsor részletes hírekkel indult hajnali öt órakor, majd időjárásjelentést és Orvosi Tanácsokat(!) közvetítettek. Ezután minden bejelentés nélkül, háromszor egymás után elhangzott a Szózat, majd jött a percekkel korábban hangszalagra rögzített miniszterelnöki beszéd. A figyelmes hallgató (ha az ablakon át esetleg nem észlelte volna), egyúttal hallhatta a háttérből tisztán kivehető lövéseket is. Ki gondolná, hogy ezeket a harci zajokat, a szovjet Forgószél hadművelet tompa hangjait, a Rádió ideiglenes parlamenti stúdiójában dolgozó egyik technikus hangszalagra rögzítette? Így történhetett, hogy ötven évvel később egy, a Szabad Európa Rádió müncheni kutatóintézetéből előkerült szalagról, most rekonstruálhatjuk a Kádár korszak első perceit, november 4-e hajnalát.

Az OSA Archivum munkatársai rendhagyó módon, az 50 évvel ezelőtti támadással és rádióadással azonos időben, 2006. november 4-én 5 óra 16 perctől szeretnék bemutatni ezt a vágatlan, egyszerre megrázó és különös hangfelvételt. A lövéseket, majd a négy nyelven beolvasott miniszterelnöki szózatot és közben a Himnuszt is négyszer. Azután újra a közeledő csapatok zajait, kutyaugatással és kivehetetlen emberi hangokkal. Tudjuk: Nagy Imre, Tildy Zoltán és Mindszenty József épp ebben az időben hagyják el a Parlamentet és távoznak különböző irányokba. Hisz már csak két óra választ el minket attól, hogy a szovjetek megszállják az épületet és a Szabad Kossuth Rádió örökre beszüntesse adását.

A Magyar Kérdés 1956 után

portréfilm Héderváry Kláráról
2006. november 4. / 16.30

Héderváry Klára különös szereplője és egyben akarva-akaratlan tanúja volt a nemzetközi politikai életnek, a Magyarország számára fontos történelmi időszakban 1956-tól szinte a az 1980-as évek elejéig. A filmben meglepően pontosan emlékszik vissza egyedülállóan érdekes és sok szempontból rendhagyó családtörténetének számos epizódjára. Édesapja viszonyára Károlyi Mihállal, édesanyja politikai pályafutására (például a belga antifasiszta ellenállás szervezésében), a Távíratok Irodát alapító nagyapára és általában véve: a magyar arisztokrácia és polgárság politikai szerepének jellegére és magatartására a XX. század első felében. Amikor az 1956-os forradalom után a magyar kérdés a Biztonsági Tanács, majd az ENSZ-Közgyűlés elé kerül, Héderváry mind érdeklődése, mind nyelvismerete folytán egyre jelentősebb szerepet kezd játszani az ügyet vizsgáló Különbizottság munkájában. Ezzel párhuzamosan - amíg csak napirenden van a kérdés - egyik központja az információáramlásnak, és közeli szentánúja, szereplője a politikai döntéseknek. Az 1960-as évek második felétől Héderváry Klára karrierje tovább folytatódik az ENSZ-ben, igaz, merőben új szerepkörben, de részben ennek köszönhető, hogy a megsemmisítésre ítélt, 1956-os magyar vonatkozású iratokat meg tudja menteni. A film középpontjában Klára személye, a felvilágosult, nemzetközi műveltségű nő figurája áll, akinek sorsa összefonódott történelmünk fontos, de olykor kínos epizódjaival is. Erről vall sok humorral és eleganciával.

Szűcs Tamás és Ivacs Gabriella filmje,
Bevezetőt mond Nagy András, író
készült a Magyar Történelmi Film Alapítvány
támogatásával / 2006. / 50 perc

Emléknymok / kiállítás

Rozsda Endre rajzai, 1956-os menekültekkel
készített interjúk / 2006. november 4. / 18.00

Rozsda Endre a XX. század egyik legkiemelkedőbb magyar modernista festője volt. Az 1948 és 1956 közötti időszakot megörökítő, több mint 400 szénrajzot tartalmazó rajzos naplóját Párizsban is kiállították. A napló oly módon is szemlélhető, mintha tematikusan jól elkülöníthető fejezetekből állna: többek között bemutatja a kirakatperek, a bíróság, a kulturális élet, a budapesti Zeneakadémia világát, a termelőszövetkezeti munkát, a budapesti hétköznapiakat, a fürdők világát és a forradalom eseményeit. Ez a gyűjtemény így együtt először Budapesten lesz látható. Az 1956-os forradalom leverése után külföldre menekült magyarokkal készített interjúk teszik a kiállítást még teljesebbé. Az interjúk a New York-i Columbia Egyetem Bahmetyev Archivumából és a Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményéből származnak.

Az OSA '56-os gyűjteménye

2006. november 4. / 18.30

Az 1956-os magyar forradalom 50. évfordulójának tiszteletére létrehozott digitális archívum kiemelt figyelmet szentel a magyar menekült kérdésnek. Az 1956-os gyűjtemény anyagait (kivéve a Zwack gyűjteményt) az OSA Archivum munkatársai a céllal digitalizálták, hogy a forradalom történetének kiemelkedően fontos dokumentumait a nagyközönség számára is nyilvánossá és elérhetővé tegyék. A digitális archívum Donald és Vera Blinken nagylelkű adományának köszönhetően jött létre, a projekt megvalósítását az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövetsége, a New York-i Columbia Egyetem, a Hoover Intézet, a budapesti Országos Széchényi Könyvtár és Zwack Péter úr támogatta.